

Nærings- og handelsdepartementet
Postboks 8014 Dep

0030 OSLO

Deres referanse
200902721-1/CEB

Vår referanse (bes oppgitt ved svar)
09/00965-2 /AAR

Dato
29. september 2009

Høring - forenkling av krav til underskrift ved elektronisk innsending til Enhetsregisteret og Foretaksregisteret

Datatilsynet viser til høringsbrev av 8. juli 2009 vedrørende ovennevnte.

Høringsforslaget foreskriver ulike krav ved henholdsvis elektronisk innsending i forhold til papirbasert innsending til Enhetsregisteret og Foretaksregisteret. Etter tilsynets oppfatning kan dette ikke tolkes på annen måte enn at kravene senkes for å oppnå målsettingen om 95 prosent elektronisk andel innen 2012. Formålet med underskrift av sentrale personer i aktuell virksomhet er vel nettopp at meldingen skal være uomtvistelig. Det må kunne etterprøves at gyldig signatur foreligger. I så måte bør det brukes en PKI-basert signatur med tiltrodd tredjepart, som kan ivareta en troverdig ikke-benektning.

Tilsynet har forstått det slik at dagens krav til underskrift har som formål å bevisstgjøre sentrale personer i en virksomhet om ansvaret en registrering medfører. Det fremstår som ulogisk at denne bevisstgjøringen avvikes bare fordi meldinger skal sendes elektronisk.

I høringsnotatet er det blant annet opplyst følgende ”*Teknikkene som brukes ved elektronisk signatur i dag er avlesning av en elektronisk penn, bruk av signaturer basert på elektroniske nøkler og sertifikater, eller enkle signaturer basert på PIN-koder eller passord.*”. Disse eksemplene er ikke sammenliknbare. Det bør klart fremkomme om det er behov for en elektronisk signatur hvor den som signerer ikke kan benekte signeringen (ikke-benekt). Datatilsynet viser spesielt til esignaturlovens § 6 om rettsvirkninger av elektronisk signatur. ”*Dersom det i lov, forskrift eller på annen måte er oppstilt krav om underskrift for å få en bestemt rettsvirkning og disposisjonen kan gjennomføres elektronisk, oppfyller en kvalifisert elektronisk signatur alltid et slikt krav. En elektronisk signatur som ikke er kvalifisert, kan oppfylle et slikt krav.*” Esignaturloven er dermed ganske klar på hva som kreves av en elektronisk signatur. Tilsynet kan ikke se at høringsnotatet omtaler eller legger opp til en elektronisk signering som vil ha en tilstrekkelig rettsvirkning.

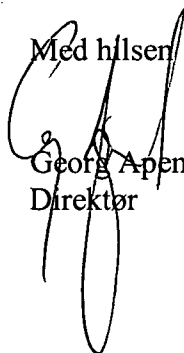
I utkastene til lov og forskriftstekst anser Datatilsynet at ordbruken er uklar og udefinert. Det kan trekkes frem følgende eksempler fra de presenterte tekstene:

- ”...kan elektroniske meldinger underskrives av en fysisk person...”

- ”Elektronisk melding til registeret som nevnt i første punktum kan også være underskrevet av en fysisk person...”

I henhold til esignaturlovens definisjoner, jf esignaturloven § 3, underskrives ikke en elektronisk melding, den signeres ved å benytte en elektronisk signatur. En undertegner defineres som den som disponerer et signaturfremstillingssystem og som handler på vegne av seg selv eller på vegne av en annen fysisk eller juridisk person.

Datatilsynet anbefaler at forslagene til lov og forskriftstekst endres slik at teksten er korrekt i henhold til den terminologi og de definisjoner som allerede er etablert for elektronisk signering. Å benytte udefinerte uttrykk, som at noen skal kunne underskrive en elektronisk melding, frarådes. Slike udefinerte uttrykk skaper usikkerhet og vil kunne motarbeide en god og rask implementering av elektronisk signatur med en tilstrekkelig rettsvirkning i Norge. Så lenge forvaltningen ikke stiller klare krav til elektroniske signaturer vil dårlige løsninger råde grunnen. I høringsnotatet trekkes det frem at virksomheter kan foretrekke papirbasert løsning, siden den elektroniske løsningen var vanskeligere å benytte. Tilsynet er bekymret for elektroniske løsninger med utilstrekkelig kvalitet og rettsvirkning. Det er fare for at sikre løsninger velges bort dersom forvaltningen godtar dårlige elektroniske løsninger.

Med hilsen

Georg Apenes
Direktør

Atle Årnes
senioringeniør

Kopi: Fornyings- og Administrasjonsdepartementet, v/Statsforvaltningsavdelingen,
Pb 8004 Dep, 0030 Oslo